

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum

Betreft: Maatregelen ter bestrijding van identiteitsfraude met toeslagen

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Keto Voorpost 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Geachte voorzitter,

In het mondelinge vragenuur d.d. 23 april jl. en in mijn brief d.d. 3 mei jl., heb ik uw Kamer een brief toegezegd over het aanpakken van de identiteitsfraude met toeslagen. Hierbij kom ik deze toezegging na. Het kabinet wil ter bestrijding van de identiteitsfraude met toeslagen de volgende maatregelen nemen:

Inlichtingen

T 070-
F 070-
@minfin.nl

Ons kenmerk
DGB/2013/2417 U

Uw brief (kenmerk)

Geen uitbetaling voorschot bij vermoeden van identiteitsfraude

Bijlagen

Een toeslagenvoorschot zal niet wordt uitbetaald bij een vermoeden van identiteitsfraude bij de inschrijving in de GBA of bij de afgifte van een BSN. Uitbetaling zal pas plaatsvinden nadat een controle heeft plaatsgevonden, tingdienst. Bij een vermoeden van fraude vindt een huisbezoek plaats door de gemeente en/of wordt de aanvrager van een toeslag voor gesprek bij de Belastingdienst uitgenodigd om te bewijzen dat men recht heeft op een toeslag.

Gezamenlijk onderzoek Belastingdienst en gemeenten naar fraude

Ter ondersteuning van bovengenoemde maatregel start de Belastingdienst met een aantal gemeenten een pilot waarbij signalen van systeemfraude worden uitgewisseld, fraudepatronen worden onderzocht en afspraken worden gemaakt hoe de fraude het best kan worden bestreden.

bestuurlijke aanpak!! Ook een paar zinnen aan wijden.

Geen uitbetaling voorschot bij verhoogd risico op toeslagfraude

Een toeslagenvoorschot zal niet worden uitbetaald indien er een verhoogd risico bestaat dat de specifieke toeslaggegevens niet kloppen. Uitbetaling zal pas plaatsvinden nadat een volledige controle heeft plaatsgevonden door Belastingdienst/Toeslagen.

Geen uitbetaling voorschot aan onbekende aanvrager

Een toeslagenvoorschot wordt in beginsel niet toegekend in geval de aanvrager bij de Belastingdienst niet voldoende bekend is. Niet voldoende bekend wil zeggen dat de identiteit van de aanvrager voor de Belastingdienst nieuw is en er bij deze dienst geen inkomen of werkgever bekend is. De onbekende aanvrager kan na afloop van het toeslagjaar de toeslag uitbetaald krijgen.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
DGB/2013/2417 U

Bovengenoemde maatregelen zien op de korte termijn. Ze sluiten fraude met toeslagen niet uit, maar werpen wel een drempel op. De burger die het betreft zal langer op een voorschot moeten wachten. De wettelijke termijn van het beslissen op een aanvraag zal worden verlengd.

Daarnaast overweegt het kabinet om op de langere termijn het toeslagensysteem anders vorm te geven. Daarbij wordt geen optie uitgesloten. Gedacht wordt om de toeslagen:

- pas na afloop van het toeslagjaar toe te kennen en uit te keren;
- niet langer uit te betalen aan de burger;
- af te schaffen en te integreren met de uitgaven waarvoor ze ter compensatie in het leven zijn geroepen.

Het kabinet zal bij het uitwerken van deze varianten het advies van de Commissie Inkomstenbelasting en toeslagen (de commissie Van Dijkhuizen) betrekken. Dit advies wordt dit voorjaar verwacht.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/2013/2417 U

Toelichting

Toeslagensysteem is gevoelig voor fraude

Zoals beschreven in de brief aan uw Kamer d.d. 3 mei jl. over identiteitsfraude met toeslagen, is het toeslagensysteem erop gericht burgers op een laagdrempelige manier in de actualiteit een tegemoetkoming in bepaalde kosten te geven. Op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) kan namelijk een burger een maandelijks voorschot op een toeslag aanvragen, waarbij wordt uitgegaan van de gegevens die de burger verstrekt. De Awir schrijft voor dat de Belastingdienst/Toeslagen binnen 8 weken een beslissing op de aanvraag moet nemen.

Bij het beslissen op een aanvraag van een voorschot, identificeert de Belastingdienst/Toeslagen de aanvrager aan de hand van gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie, BSN en DiGiD. Zoals aangegeven in de brief van 3 mei jl. schept dit veel mogelijkheden voor fraude. Dit kan identiteitsfraude zijn: dit is een vorm van fraude waarbij iemand zich voordoeft als een ander om zichzelf een toeslag uit te laten betalen. Of een fraude waarbij iemand in werkelijkheid niet woont op het adres dat in de GBA staat.

Bij het beslissen op een aanvraag voor een voorschot, wordt daarnaast door de Belastingdienst/Toeslagen uitgegaan van de gegevens die de burger heeft verstrekt. De Belastingdienst/ Toeslagen beschikt op het moment van het beoordelen van de aanvraag, niet over contra informatie waarmee alle onderliggende feiten real time kunnen worden gevalideerd. Dit maakt het systeem fraudegevoelig.

Zo kan voor alle toeslagen pas na afloop van het toeslagjaar worden vastgesteld of het opgegeven inkomen overeenkomt met het daadwerkelijke genoten inkomen. Bij de kinderopvangtoeslag kan pas na afloop van het jaar worden vastgesteld of het opgegeven aantal uren opvang overeenkomt met de werkelijkheid. Ook bij de zorg- en huurtoeslag is de benodigde contra informatie niet direct beschikbaar.

Bij de zorgtoeslag maakt de Belastingdienst/ Toeslagen gebruik maken van een bestand van het College van zorgverzekeraars waaruit blijkt wie een zorgverzekering heeft afgesloten. Echter, tussen het moment waarop iemand een zorgverzekering afsluit en de registratie van dit feit in dit bestand verstrijken gemiddeld genomen 4 maanden. Bij de huurtoeslag is een controle van de juistheid van het adresgegeven en de aanwezigheid van een huurcontract tijdrovend.

Korte termijn maatregelen

Om het systeem van het toekennen van een toeslagenvoorschot minder fraudegevoelig te maken, wil het kabinet de volgende maatregelen nemen:

1. *Geen uitbetaling voorschot bij vermoeden van identiteitsfraude*

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/2013/2417 U

Een toeslagenvoorschot wordt niet uitgekeerd bij een vermoeden van identiteitsfraude. Een gemeente mag een inschrijving in het GBA en de Belastingdienst mag een afgifte van een BSN niet weigeren, indien voldaan is aan de wettelijke vereisten. Maar een gemeente en de Belastingdienst kunnen wel een vermoeden hebben dat er gefraudeerd gaat worden. Indien dit het geval is, zal de Belastingdienst/Toeslagen geen voorschot toekennen en uitbetalen. De aanvragers die het betreft kunnen een huisbezoek verwachten van een gemeentelijk ambtenaar, dan wel worden uitgenodigd om naar een balie van de Belastingdienst/Toeslagen te komen om te bewijzen dat de verstrekte gegevens kloppen. Daarbij geldt het adagium: No show, no money”.

2. *Gezamenlijk onderzoek Belastingdienst en gemeenten naar fraude*

Ter ondersteuning van bovengenoemde maatregel gaan de Belastingdienst en de gemeenten meer samenwerken. De Belastingdienst beschikt over een anti-fraudebox waar signalen van systeemfraude worden onderzocht, fraudepatronen worden opgespoord en acties worden uitgezet over de verschillende onderdelen van de Belastingdienst om de fraude te stoppen. Het idee is om gemeenten aan te schakelen bij deze succesvolle aanpak van fraude. Daartoe zal de Belastingdienst contact zoeken met een aantal gemeenten en hen uitnodigen om deel te nemen aan een gezamenlijke pilot.

3. *Geen uitbetaling voorschot bij verhoogd risico op fraude met een toeslag*

Belastingdienst/Toeslagen maakt momenteel een inschatting welke aanvragen een verhoogd risico kennen op fraude. Dit geschiedt aan de hand van risicoprofielen. Aanvragen met een verhoogd risico worden intensiever gecontroleerd dan aanvragen met een laag risico. Ook hier zal de Belastingdienst/Toeslagen aanvragers die het betreft uitnodigen om naar de balie te komen met bewijs dat de verstrekte gegevens kloppen. Ook hier geldt het adagium: No show, no money”.

Deze maatregel heeft tot gevolg de burgers die het betreft langer op hun geld moeten wachten. De Belastingdienst/ Toeslagen is daarbij afhankelijk van de snelheid waarmee derden gegevens kunnen aanleveren. Het betreft gegevens van zorgverzekeraars, verhuurders en kinderopvanginstellingen. Deze maatregel legt een aanzienlijk beslag op de controlecapaciteit van de Belastingdienst/ Toeslagen.

4. *Geen uitbetaling voorschot aan onbekende aanvrager*

Een toeslagenvoorschot wordt in beginsel niet toegekend in geval de aanvrager bij de Belastingdienst onvoldoende bekend is. Niet voldoende bekend wil zeggen dat de identiteit van de aanvrager voor de Belastingdienst nieuw is en er bij deze dienst geen inkomen of werkgever bekend is. De onbekende aanvrager kan pas na afloop van het toeslagjaar de toeslag uitbetaald krijgen.

Bovengenoemde maatregelen leiden ertoe dat Awir moet worden aangepast. De Awir schrijft voor dat binnen 8 weken beslist moet worden op een aanvraag voor een toeslagenvoorschot. De Belastingdienst/Toeslagen zal als gevolg van bovengenoemde maatregelen meer controles moeten uitvoeren en die zullen meer tijd in beslag nemen. Het kabinet stelt daarom voor om de behandeltermijn voor het beslissen op een aanvraag voor een voorschot te verlengen.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/2013/2417 U

Lange termijn maatregelen

Op de lange termijn denkt het kabinet aan de volgende maatregelen:

1. Toeslagen worden na afloop van een jaar toegekend en uitbetaald

Om meer zekerheid te hebben dat een burger ook echt recht heeft op de toeslag en om te voorkomen dat ten onrechte teveel toeslag wordt uitbetaald, kan worden overwogen om de toeslag pas na afloop van het jaar toe te kennen en uit te betalen. Dit betekent dat het voorschot komt te vervallen. Bij de zorgtoeslag kan nog een verdere aanscherping plaatsvinden door deze niet toe te kennen in geval de zorgpremies niet worden betaald.

Voor de kinderopvangtoeslag geldt dat ook na deze maatregel nog geen volledige zekerheid bestaat of deze terecht wordt toegekend en uitbetaald. Of daadwerkelijk opvang heeft plaats gehad is namelijk moeilijk te controleren. Dit is vooral risicovol bij toekenning van kinderopvangtoeslag voor gastouderopvang. Deze maatregel ondervangt ook niet het probleem dat het lastig te controleren is of er niet meer uren kinderopvang zijn afgenomen, dan het aantal gewerkte uren van de minst verdienende partner.

2. Toeslag niet meer uitbetalen aan de burger

Een andere maatregel die het kabinet overweegt, is om de zorgtoeslag, de huurtoeslag en de kinderopvangtoeslag niet meer uit te betalen aan de burger. De burger vraagt de toeslag nog wel aan, maar het geld wordt direct overgemaakt aan de zorgverzekeraar, de verhuurder en de kinderopvanginstelling. Deze instellingen verrekenen vervolgens de ontvangen toeslag met de kosten die zij aan de burger in rekening brengen.

Deze maatregel ziet niet op het kindgebonden budget omdat tegenover deze toeslag geen direct aanwijsbare kosten staan die door derden aan de toeslaggerechtigden in rekening worden gebracht.

Het voordeel van deze maatregel is dat de burger uit het proces van de toekenning van de financiële tegemoetkoming wordt gehaald. De burger heeft minder mogelijkheid om te frauderen. De controles op fraude kunnen door deze maatregel meer gericht worden op de ontvangende instellingen. Dat is voordelig omdat deze groep beter te overzien is. En met deze instellingen kan de Belastingdienst/Toeslagen gemakkelijker afspraken maken over het naleven van de wettelijke verplichtingen.

De maatregel kan worden versterkt door de zorgverzekeraar, verhuurder en kinderopvanginstelling naast de burger financieel aansprakelijk te maken voor een juiste aanvraag. De maatregel kan worden ondersteund door de invoering van een landelijk register met daarin de rekeningnummers van de zorgverzekeraars, de verhuurders en de kinderopvanginstellingen aan wie de toeslag wordt overgemaakt.

3. *Toeslagen integreren met de uitgaven waarvoor ze ter compensatie in het leven zijn geroepen*

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/2013/2417 U

De wetgever heeft ervoor gekozen om de uitgaven voor zorg, wonen en kinderen en de financiële tegemoetkomingen uit elkaar te trekken. De burger moet nu zelf moeite doen om in aanmerking te komen voor een toeslag. De ultieme anti fraude maatregel is om de burger niet langer te confronteren met de afzonderlijke stappen van het doen van uitgaven en het ontvangen van een toeslag. De maatregel houdt in dat de twee met elkaar samenhangende stappen van het aanslaan voor de uitgaven voor zorg, wonen en kinderen en de daar tegenoverstaande toeslagen worden geïntegreerd in één regeling. De maatregel leidt tot een vergaande administratieve vereenvoudiging voor de burger en de overheid.

Het budget gemoeid met de zorgtoeslag, huurtoeslag en kinderopvangtoeslag gaat rechtstreeks naar de zorgverzekeraar, de verhuurder en de kinderopvanginstellingen. De toeslagen bij deze maatregel feitelijk uitgevoerd door marktpartijen: zorgverzekeraars, verhuurders en kinderopvanginstellingen. De rol van de Belastingdienst beperkt zich tot het verstrekken van inkomensgegevens. Burgers hebben aldus niet langer te maken met twee verschillende instanties voor de uitvoering van de regeling en de toeslag.

Deze maatregel leidt ertoe dat de burger bijna geen mogelijkheid meer heeft om te frauderen. Het risico op fraude verschuift naar de zorgverzekeraars, de verhuurders en de kinderopvanginstellingen. Zij kunnen gemakkelijker hun klantengroep controleren.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Financiën

mr. drs. F.H.H. Weekers